

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 481/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť R. F., P., zastúpeného Mgr. V. M., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/469/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. F. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. augusta 2011 doručená sťažnosť R. F., P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Mgr. V. M., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/469/2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že 27. mája 2008 podal sťažovateľ (navrhovateľ) okresnému súdu návrh, ktorým sa od odporcu – Slovenského rybárskeho zväzu, mestskej organizácie P., domáhal vydania bezdôvodného obohatenia v sume 10 674,30 € s príslušenstvom. Hoci od vtedy uplynuli viac ako tri roky, okresný súd vo veci neurobil žiadny procesný úkon, nenariadil ani jedno pojednávanie a nevydal ani žiadne meritórne rozhodnutie. Podľa názoru sťažovateľa vzhľadom na absolútnu nečinnosť okresného súdu dochádza v tomto konaní k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C/469/2008 porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a aby okresnému súdu prikázal zaplatiť sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 12 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 706,92 €.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr 563/11 z 21. septembra 2011 vyjadrila predsedníčka okresného súdu, v ktorom okrem iného uviedla: „*Je pravdou, že súd v predmetnej veci dlhodobo nekonal, avšak navrhovateľ dosiaľ súd na túto situáciu neupozornil žiadnym spôsobom – urgenciou, resp. sťažnosťou na prietahy v konaní.*“ Predsedníčka okresného súdu zároveň poukázala aj na skutočnosť, že sťažovateľ dosiaľ nezaplatil súdny poplatok za podaný návrh.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd, ako to vyplýva aj z jeho doterajšej rozhodovacej činnosti, v prípadoch namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) skúma, či sťažovateľ v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde využil všetky právne prostriedky, ktoré mu na ochranu tohto práva poskytuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) v ustanoveniach § 62 a nasl. (mutatis mutandis IV. ÚS 306/04, III. ÚS 73/05, III. ÚS 78/05).

Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepostupoval v napadnutom konaní tak, ako mu to umožňuje zákon č. 757/2004 Z. z., t. j. nepodal sťažnosť predsedovi príslušného súdu, ktorý je oprávnený takúto sťažnosť vybaviť a prijať opatrenia na odstránenie nedostatkov v konaní. Navyše, o pasívnom prístupe sťažovateľa svedčí aj skutočnosť, že dosiaľ nezaplatil súdny poplatok za návrh podaný okresnému súdu.

Zmyslom a účelom realizácie zásady vyčerpania opravných prostriedkov a iných právnych prostriedkov na ochranu základných práv a slobôd je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci, teda aj všeobecných súdov v rámci im zverených kompetencií.

Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Pri aplikácii na konkrétny prípad to znamená, že sťažnosť možno ústavnému súdu podať spravidla iba vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd poskytuje. V opačnom prípade je sťažnosť neprípustná.

Nič však nebráni sťažovateľovi, ak v budúcnosti bude okresný súd (aj po podaní sťažnosti predsedovi okresného súdu) nečinný, obrátiť sa opätovne na ústavný súd so sťažnosťou pre porušenie základných práv a slobôd.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2011